

ಬಿಸಿಲು ಬೆಳದಿಂಗಳು

ಡಾ. ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ
swamiji@taralabalu.org

‘ಕುಲಗೆಟ್ಟು’ ಬೆಳಗಿದ ಜ್ಯೋತಿಗಳು....

ಮಾತಿನ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವಿಷಯ ಬಂದರೆ ‘ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಗೂ ಇಮಾಂ ಸಾಬಿಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ?’ ಎಂದು ಮೂಗುಮುರಿಯುವವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಜಾತೀಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮಾತು ಸರಿ. ಒಂದು ಧರ್ಮದವರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗೂ ಮತ್ತೊಂದು ಧರ್ಮದವರ ನಂಬಿಕೆಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಇದೇ ತರ್ಕವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಒಂದು ಧರ್ಮದವರ ಹಬ್ಬದ ದಿನದಂದು ಮತ್ತೊಂದು ಧರ್ಮದವರಿಗೆ ಏಕೆ ರಜಾ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇವರೇನೂ ಆ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಲ್ಲವಲ್ಲ ಇವರಿಗೇಕೆ ಇಂದು ರಜಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದವರಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಹಬ್ಬ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮೀಯರ ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ರಜೆಗಳು ಬೇಕು; ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಅರಿವು ಮಾತ್ರ ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮದ ಹಬ್ಬ ಇರಲಿ ಈಗ ಇರುವಂತೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರಜೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ಎಲ್ಲರ ಅಪೇಕ್ಷೆ. ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿಗೂ ಇಮಾಂಸಾಹೇಬ್‌ಗೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲವೆಂದು ಒಂದೆಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಮೊಹರಂ ಹಬ್ಬದಂದು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೂ ರಜಾ ಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸುವುದಾದರೆ ಇಮಾಂ ಸಾಹೇಬರು ನೀವೇ ಆಗುತ್ತೀರಲ್ಲವೇ? ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ, ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಯುಗಾದಿ, ಬಲಿಪಾಡ್ಯ, ದೀಪಾವಳಿ, ವಿಜಯದಶಮಿ, ದಸರಾ, ಗಣೇಶ ಚೌತಿ, ಮಹಾಶಿವರಾತ್ರಿ, ನವರಾತ್ರಿ, ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ, ಮೊಹರಂ, ಬಕ್ರೀದ್, ಈದ್‌ಮಿಲಾದ್, ರಂಜಾನ್, ಕ್ರಿಸ್‌ಮಸ್, ಗುಡ್ ಫ್ರೈಡೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವ, ಗಣರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ಕನ್ನಡರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ, ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆ, ಮಕ್ಕಳ ದಿನಾಚರಣೆ, ಗಾಂಧೀಜಯಂತಿ, ಬಸವಜಯಂತಿ, ಬುಧ್ಧಪೂರ್ಣಿಮೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಒಂದೇ ಎರಡೇ. ಒಮ್ಮೆ ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದೆ: “It would be better to give a list of working days rather than that of holidays in this University!” (ಈ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ರಜಾ ದಿನಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಕೆಲಸದ ದಿನಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದೇ ಲೇಸು).

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ರಜಾ ದಿನಗಳು ಬೇರಾವ ದೇಶಗಳಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜಾನ್ ಎಫ್ ಕೆನೆಡಿ ಸತ್ತಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ ರಜಾ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲೇ ಒಂದು ದಿನವೂ ರಜಾ ಇರಲಿಲ್ಲ, ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಹಾರಾಡುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ವಿಕೋರಿಯಾ ರಾಣಿ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಾರ ರಜಾ ನೀಡಲಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ರಾಣಿಯ ಮೊಮ್ಮಗನ ಶಾಲೆಗೆ ರಜೆ ಇರಲಿಲ್ಲವಂತೆ! ರಾಣಿಯ ಶವಯಾತ್ರೆಯು ಶಾಲೆಯ ಮುಂದೆ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಶಾಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಗೌರವಿಸಿ ತರಗತಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದನಂತೆ! ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಶಿಕ್ಷಕರ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರ ‘ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮ’ ಉಕ್ಕಿ ಹರಿಯುವುದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ರಜಾದಿನಗಳಂದು ಮಾತ್ರ. ಅಪ್ಪಿತಪ್ಪಿ ‘ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನೋತ್ಸವ’ವು ಭಾನುವಾರದಂದೇ ಬಂದರೆ ಏನನ್ನೋ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಂತೆ ಒಂದು ರಜಾದಿನ ಹಾಳಾಗಿಹೋಯಿತಲ್ಲ ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸತ್ತಾಗ ಅವರ ಗೌರವಾರ್ಥ ರಜಾಕೊಡುವ ಪರಿಪಾಠ ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಬೇಕೆಂದರೆ ಅವರು ರಜಾದಿನದ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಸಾಯಬೇಕು. ರಜಾದಿನವೇ ಸತ್ತರೆ ಅವರ ಇಡೀ ಜೀವನವೇ ವ್ಯರ್ಥ. ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸುವ ಬದಲು ಹಿಡಿ ಶಾಪ ಹಾಕುವವರೇ ಜಾಸ್ತಿ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸತ್ತವರು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಿಂದ ‘ಖಾಯಂ ರಜೆ’ ಪಡೆದು ಹೋಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಾವನ್ನು ಕಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ

‘ಗೌರವಾರ್ಥ’ ರಜೆ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪುರುಷಾರ್ಥವಿದೆ? ಅವರ ಸಾವಿಗೂ ಅವರ ಮೇಲಿನ ಗೌರವಕ್ಕೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ? ಇಂದು ಶಾಲೆಗೆ ಏಕೆ ರಜಾ ಎಂದು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೇಳಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳಿಂದ ಬರುವ ಉತ್ತರ: “ಇವತ್ತು ಯಾರೋ ಸತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ, ಅದಕ್ಕೆ!” ಹೀಗೆ ಅನಾಮಧೇಯರಾಗಿ ಸತ್ತವರಿಗೆ ಇದಂತಹ ಗೌರವ! ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಲಾಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ ರಜಾ ಘೋಷಿಸುವ ಬದಲು ಗತಿಸಿ ಹೋದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನಾದರ್ಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಒಂದು ಗಂಟೆಯ ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಮಂತ್ರಿಮಹೋದಯರು ಶಾಲಾಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಉರಿಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಎಳೆಯ ಮಕ್ಕಳ ನೆತ್ತಿ ಸುಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದಂತೆ ಅವರು ಸತ್ತಾಗ ರಜೆ ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಏಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು? ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ಸತ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಬೇಕಾದ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಬಾರದು.

ಇವೆಲ್ಲ ರಜೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಇರುವ ಹಕ್ಕಿನ ರಜೆ, ಆಕಸ್ಮಿಕ ರಜೆ, ದಸರಾ ರಜೆ, ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆ, ಗಳಿಕೆ ರಜೆ ಇತ್ಯಾದಿ ರಜಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇರುವ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರು ಪಾಠ ಮಾಡುವ ದಿನಗಳಾದರೂ ಎಷ್ಟು? ಯಾವ ರಜೆಯನ್ನೂ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ಶಿಕ್ಷಕರು ಅದೆಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆ? ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಗಳಿಕೆ ರಜೆ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕದೆ ಸಂತ್ಯಾಸಿಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದ ಶಿಕ್ಷಕರೆಂದರೆ ಕನಡಾದ ಒಟ್ಟಾವಾ ನಗರದ ಶಾಲೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಗಣಿತದ ಅಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡಿಗ ಎಂ.ಆರ್. ನಂಜಪ್ಪ. ತುಂಬಾ ಸರಳಜೀವಿ, ಸ್ನೇಹಮಯಿ, ಆದರ್ಶಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದ ಎಂ.ಆರ್. ನಂಜಪ್ಪ ಮೂಲತಃ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸದುರ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮೋತಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದವರು. ಅವರು ನಿವೃತ್ತರಾದ ದಿನ ಅದುವರೆಗೆ ಅವರ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದ ರಜೆಗಳು ಎಷ್ಟು ಇದ್ದವೆಂದರೆ ಅವರು ನಿವೃತ್ತಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಮಾಡದೆ ಪೂರ್ಣ ಸಂಬಳ ಪಡೆದು ಹಾಯಾಗಿ ತಿರುಗಾಡಿಕೊಂಡು ಇರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರಂತೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳು ಇರಲಿ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಒಳಗೆ ಎರಡು ದಿನ ಸಿ.ಎಲ್. ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವುದು ಅಪರೂಪ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಒಳಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಸಿ.ಎಲ್ ಹಾಳಾಗಿಹೋಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಮನೋವ್ಯಾಕುಲತೆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಓದು ಹಾಳಾದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಇವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕಿನ ರಜೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಹಾಳಾಗಬಾರದು. ಇಂಥವರು ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನಾಚರಣೆಯೆಂದು ಪಡೆಯುವ ಸನ್ಮಾಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅರ್ಹರು? ಅಂಥ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಸನ್ಮಾನಿಸುವುದಿರಲಿ ಪಾಠಮಾಡುವ ದಿನಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಗಂಟೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವುದಾಗಿ ನಿಯಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಎಷ್ಟೋ ಕೋಟಿ ಹಣ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ಜೀವಿಸುವ ಬಡ ಕೂಲಿಕಾರರಿಗೆ ಯಾವ ರಜಾದಿನದಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡದೆ ಕೂಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಹೇಳಿ? ಒಬ್ಬ ಶ್ರಮಜೀವಿಗೆ ಸಿಗದ ಸೌಲಭ್ಯ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗೆ ಏಕೆ? ದೈಹಿಕ ಶ್ರಮಕ್ಕೂ (Physical Labour) ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧಿಕ ಶ್ರಮಕ್ಕೂ (Intellectual Labour) ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಅಂತರ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ವಿಯೆನ್ನಾದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸ್ವತಃ ಗಮನಿಸಿದಂತೆ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಪಡೆಯುವ ಸಂಬಳಕ್ಕಿಂತ ಒಬ್ಬ ಲಾರಿ ಚಾಲಕ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಬಳವೇ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ನಾವು ಈ ಲೇಖನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗೋಕುಲಾಷ್ಟಮಿ ಇಮಾಂಸಾಹೇಬರ ಸಂಬಂಧ ಕುರಿತ ಗಾದೆ ಮಾತು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದಾಗ ಹೇಳಲು ಹೊರಟ ಮೂಲ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಇದಲ್ಲ. ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಯಾವುದೇ ಮತಧರ್ಮದವರಾಗಿದ್ದರೂ ಅನ್ಯ ಧರ್ಮದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿದವರು ಅನೇಕರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಅನ್ಯಧರ್ಮೀಯರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಔರಂಗ್‌ಜೇಬ್‌ನಿಂದ ಕಗ್ಗೊಲೆಗೇಡಾದ ಅವನ ಸಹೋದರನಾದ ನಿಯೋಜಿತ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ದಾರಾ ಶುಕೋ ತನ್ನ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥ ಕುರಾನನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾಶೀ ಮತ್ತು ಅಲಹಾಬಾದ್ ಪಂಡಿತರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತು ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಮಾಡಿದವನು. ಎಲ್ಲಿಯೇ ಹೋಗಲಿ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದನು. ಆ ಪಂಡಿತರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಸುಮಾರು 50 ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ‘ಉಪ್‌ನೇಖತ್’ (Oupnekhat) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಿದನು. ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತದಲ್ಲಿ ಈತನಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಒಲವು ಇತ್ತು. ಇಸ್ಲಾಂ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಎರಡು ಸಮುದ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ಅವುಗಳ ಐಕ್ಯತೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿ ‘ಸಮುದ್ರಸಂಗಮ’ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ದಾರಾ ಶುಕೋ ಸ್ವತಃ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದನು. ಅವನು ಮಾಡಿದ ಉಪನಿಷತ್ತುಗಳ

ಪರ್ಷಿಯನ್ ಅನುವಾದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಎರಡು ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ವಿದ್ವಾಂಸನಾದ ಅಂಕ್ವಿಲ್ ದ್ಯುಪೆರೋ (Anquetil Duperron) ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದನು. ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಭಾಷೆ ನಮಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಇದ್ದಂತೆ. 1802 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಈ ಗ್ರಂಥ ಯೂರೋಪಿನ ಆಗಿನ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳಾದ ಷೋಪನ್ ಹೌವರ್ (Schopenhauer) ಮುಂತಾದವರ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಇದೇ ಫ್ರೆಂಚ್ ವಿದ್ವಾಂಸ 1755 ರಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿಚೆರಿಗೆ ಬಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ತನ್ನ ಪ್ರವಾಸದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಪ್ರವಾಸ ಕಥನವನ್ನು 1771 ರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಅಂಕ್ವಿಲ್ ದ್ಯುಪೆರೋ ತುಂಬಾ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ನೌಕರಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಬರಹಗಳಿಂದಲೇ ಬದುಕಿದ್ದನು. ಒಬ್ಬ ಸಂನ್ಯಾಸಿಯಂತೆ ಸಾತ್ವಿಕ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಈತನು ಫ್ರೆಂಚ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿದ್ದನು. ನಂತರ ನೆಪೋಲಿಯನ್ನನ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದನು. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತನಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ತೀರಾ ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಿದನು. ಪ್ಯಾರಿಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆ College de France ನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಉಪನ್ಯಾಸ ನೀಡಲು ನಾವು ಹೋದಾಗ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಪಿಯರ್ ಫಿಲಿಯೋಜಾರವರು ನಮ್ಮನ್ನು ಗ್ರಂಥಾಲಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಈತನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಎರಡೂವರೆ ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾದ ಇವನ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ರಕ್ಷಾಕವಚದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೊನೆಯ ಹಾಳೆಯವರೆಗೆ ಒಂದು ಪುಟವೂ ಹಾಳಾಗದಂತೆ ಜತನದಿಂದ ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ವಿಸ್ಮಯ ಉಂಟಾಯಿತು.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾರಸ್ವತಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮ್ಯೂಲರ್ (Max Mueller) ಹೆಸರನ್ನು ಕೇಳದವರಿಲ್ಲ. ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮ್ಯೂಲರ್‌ಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವಲ್ಲದೆ ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಅರಬ್ಬಿ, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಇತ್ತು. ಜರ್ಮನಿಯ ಲೈಪ್‌ಜಿಗ್ (Leipzig) ಮತ್ತು ಬರ್ಲಿನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಓದಿ 1845 ರಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದ ಯುಜೇನ್ ಬರ್ನೂಫ್ (Eugène Burnouf) ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಋಗ್ವೇದದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಬರ್ನೂಫ್ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮ್ಯೂಲರ್ ಆಕ್ಸ್‌ಫರ್ಡ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ East India Company ಯ ವಶದಲ್ಲಿದ್ದ ಋಗ್ವೇದದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ 1849 ರಿಂದ 1875 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಣ ಭಾಷ್ಯವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಸತತ ಪರಿಶ್ರಮಪಟ್ಟು ಆರು ಸಂಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಈ ಋಗ್ವೇದ ಗ್ರಂಥದ ಮುಖಪುಟದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಉಲ್ಲೇಖಗೊಂಡಿದೆ: **“ಇಯಂ ಋಗ್ವೇದಸಂಹಿತಾ ಶಾರ್ಮಣ್ಯದೇಶೋತ್ಪನ್ನೇನ ಆಂಗ್ಲದೇಶನಿವಾಸಿನಾ ಮೋಕ್ಷಮೂಲರಭಟ್ಟೇನ ಸಂಶೋಧ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಿತಾ”** ಅಂದರೆ ಈ ಋಗ್ವೇದ ಸಂಹಿತೆಯು ಜರ್ಮನಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಆಂಗ್ಲದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ “ಮೋಕ್ಷಮೂಲರ ಭಟ್ಟ”ನಿಂದ ಸಂಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವು ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಮ್ಮ ದೇಶವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದು ಸಹಜವಾಗಿ ಕುತೂಹಲ ಉಂಟಾಯಿತು. ಹಿಂದೂಗಳ ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥವಾದ ಈ ಋಗ್ವೇದದ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಗಳು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಪೂನಾದ ಮಡಿವಂತ ಪಂಡಿತರು ಒಬ್ಬ ಮೈಚ್ಚೆ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕವೆಂದು ಮುಟ್ಟಲು ಹಿಂಜರಿದರು. ಆದರೂ ಕುತೂಹಲ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಓದಿಸಿ ಕೇಳುವ ಮೂಲಕ ಸ್ವತಃ ‘ಮೈಚ್ಚೆ’ರಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದರು. ‘ಗುಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತರ ಉಂಟೇ’ ಎಂಬಂತೆ ಋಗ್ವೇದ ಸಂಹಿತೆಯ ಆ ಉದ್‌ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪೂನಾದ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ವೈದಿಕ ಪಂಡಿತರುಗಳು ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮ್ಯೂಲರ್‌ಗೆ ತಮ್ಮ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿ ಒಂದು ಜನಿವಾರವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರಲು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದರಂತೆ! ಆದರೆ ಋತ್ತಿಜರು ಹೋಮ-ಹವನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಮೈಚ್ಚೆರಾದ ಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ಮ್ಯೂಲರ್ ದೂರದಲ್ಲಿಯೇ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮರೆಯಲಿಲ್ಲ!

ಇದೇ ರೀತಿ ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಿಯಾಗಿದ್ದ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಡಾ|| ಪದ್ಮಾ ಮಿಶ್ರಾರವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ವೇದಾಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಕಾಶೀ ಪಂಡಿತರು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ವೇದಪಾಠ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರಂತೆ! ಪದ್ಮಾಜೀ ಆಗಿನ ಕುಲಪತಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಡಾ|| ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರಿಗೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಪಂಡಿತರನ್ನು ಕರೆಸಿ ತರಾಟೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ನೌಕರಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಭೀತಿಯಿಂದ ಪಂಡಿತರು ಪದ್ಮಾಜೀಗೆ ವೇದಪಾಠ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ

ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಮೃತ್ತಿಸಿದರಂತೆ! ಲಂಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪದ್ಮಾಜಿಯವರ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಿದ್ದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಇತಿಹಾಸಜ್ಞ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸ ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಎ.ಎಲ್. ಬಷಾಂ (A.L. Basham) ರವರು ಮ್ಯಾಕ್ಸ್‌ಮ್ಯುಲ್ಲರ್‌ರಂತೆ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀಕರಣಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಭಾರತದ 'ಮೈಚ್ಛಮಿತ್ರ'ನಾಗಿ (as a friendly Mleccha of India) ಬರೆಯುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ "The Wonder that was India" ಎಂಬ ಅವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಗ್ರಂಥದ ಭೂಮಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪದ್ಮಾಜಿಯವರಿಗೆ ಲಂಡನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ Ph.D ಪದವಿ ದೊರೆತಾಗ ಅವರು ಉಡುಗೊರೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ "ಇದಂ ಪುಸ್ತಕಂ ಮಿಶ್ರಕುಲಪದ್ಮಾಯೈ ಲಂಡನ್ ನಗರೇ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್‌ಪದವಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಸರೇ ತದಧ್ಯಾಪಕೇನ ಸಾದರಂ ಸಮರ್ಪಿತಮ್" ಎಂದು ಕಾವ್ಯಮಯವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಾತಿಯಿಂದ ಏನೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತಸಾರಸ್ವತ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮೂರ್ಧನ್ಯ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹತ್ತಿಸಿದ ವಿಚಾರಜ್ಯೋತಿ ಅಸದೃಶವಾದುದು:

ಕುಂಬಾರರು ಮಾಡಿದ ಹಣತೆಗೆ
 ಗಾಣಿಗರ ಎಣ್ಣೆಯ ತುಂಬಿ
 ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಬೆಳೆದ ಹತ್ತಿಯ ಹೊಸೆದು
 ಬತ್ತಿಯ ಮಾಡಿ ದೀಪವ ಹಚ್ಚಿದರೆ
 ಕುಲಗೆಟ್ಟ ಬೆಳಕು ನೋಡಾ! (ಜರಗನಹಳ್ಳಿ ಶಿವಶಂಕರ)

27.8.2008

ಶ್ರೀ ತರಳಬಾಳು ಜಗದ್ಗುರು
 ಡಾ|| ಶಿವಮೂರ್ತಿ ಶಿವಾಚಾರ್ಯ ಮಹಾಸ್ವಾಮಿಗಳವರು
 ಸಿರಿಗೆರೆ

